

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatban és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Megyei és városi díszbandérium. Zombor, 1896. március 5.

A millenáris ünnepségek kétségkívül egyik legkimagaslóbb pontját fogja képezni az a párját ritkító felvonulás, melylyel az ország legkiválóbbjai nemzeti viseletben, a régi magyar bandériumokra emlékeztető formában öfelsege színe elé fognak járulni. Ebből a lélekemelő aktusból minden megye és város is ki akarja venni a részét.

A szerencsésen megpendített eszme ország-szertertelkedést keltett s a bandériumban való részvételre felhívott törvényhatóságok teljes buzgalommal és odaadással fogtak hozzá az előkészületekhez.

Lapunk mult számában részletesen megemlékeztünk városunknak e tárgyban tartott értekezletéről. Most a vármegye terveiről akarunk hiteles forrásból vett értesüléseink alapján írni.

Tudva levő, hogy a vármegye közönsége legutóbb tartott közgyűlésén egy bizottságot küldött ki, melynek feladata a bandérium szervezését Bács megye felé és tradícióhoz mérten a lehető legnagyobb fényvel szervezni.

Dr. Vojnits István főispán és Karácson Gyula alispán e tárgyban szerdán d. u. 4 órára hivta össze a bandérium szervezésére kiküldött bizottságot; a megjelent tagok közül megemlítjük Sándor Bélát, gróf Széchenyi Emilt, Fernbach Józsefet, dr. Alföldy Gedeont, Eigl Józsefet, — a felsoroltakon kívül még számosan jelentek meg az értekezleten.

A bizottság érthető hazafiai lelkesedéssel és örömmel látott hozzá a szervezés alapelveinek megbeszéléséhez. Mindenekelőtt megállapították, hogy a bandérium egyéni jellegű legyen, azaz: ne egyforma díszruhákat használjanak, hanem mindenki olyat, a minő izlésének legjobban megfelel; ezzel kétségkívül el lesz érve az, hogy a változatos díszöltözések sokkal festőibb szint fognak kölcsönözni küldötteink csoportjának. A csoport élén a zászlóvivő fog lovagolni, mellette halad gyalog 2 csatlós a vármegye színeinek megfelelőleg öltözve s a vármegye címerével feldíszítve. A zászlóvivővel egy sorban jobbról és balról lovagol egy-egy tagja a bandériumnak, kik

mellett ismét egy-egy hasonlólag öltözött csatlós fog haladni.

E vezető sor után halad majd két fullajtár, követi őket az egész bandériális küldöttség. Itt megjegyezzük, hogy a csatlósok és fullajtárok viselete nem modern, hanem régi stílusú van tervezve. Így pl. nem lesz csizmájuk, hanem úgynevezett Zrinyi-féle topán.

A zászló, melyet ez alkalomra készítenek, kis alakú, lovon hordozható zászló lesz, egyik felén az ország, másik felén a vármegye címerével.

A bizottság saját kebeléből dr. Vojnits István vezetésével alatt gróf Széchenyi Emil, Bezeredy István, Piukovits József és Fernbach József urat bízta meg azzal, hogy a megye zászlajának és a szükséges ruházatoknak és felszereléseknek elkészítését illetve beszerzését körüli teendőket végezzék. E szűkebb bizottság lesz hivatva örködni, hogy az elkészítendő zászló s egyéb tárgyak heraldikai szempontból is kifogástalanok legyenek; e bizottság fog gondoskodni továbbá arról is, hogy a küldöttség egész megjelenésében a vármegye színe és jellege külsőleg is hű kifejezést találjon.

A bandériumban való részvételüket eddig a következő urak jelentették be:

Gróf Széchenyi Emil,
 Bezeredy István,
 Vojnits Oszkár,
 Rohonczy Lőrinc,
 Piukovits József,
 Hipp Dezső,
 Dr. Széchenyi Tamás,
 Zányi Félix,
 Dungyarszky Bogdán és Jakab,
 Zsótér Andor,
 Debelyácsi Izidor,
 Paukovits Ernő,
 Dr. Tripolszky János

s úgy tudjuk, a főszolgabírák közül még többen; a bizottság különben újra felhívást intéz a megye uri osztályához a jelentkezésre, úgy, hogy biztosra vehető, miszerint a vármegyei bandériális küldöttségnek legalább 30 tagja lesz, mely számmal biztosítva lesz a díszküldöttség impozáns megjelenése és fellépése.

A költségekre vonatkozólag, melyek természetesen fel fognak merülni, javaslatot tesz a bizottság a törvényhatósági közgyűlésnek oly irányban, hogy e célra s egyáltalában a felmerülő kiadások fedezésére bizonyos összeg bocsájtassék az alispán rendelkezésére.

Meglehetősen nehézséget okoz megfelelő lovak beszerzése. Erről is gondoskodva van olyképp, hogy felhívást intéztek a főszolgabírákhoz az iránt, puhatolják ki, hol vannak a birtokosoknál kikölcsönözött honvédelovak. Ezek a lovak igen természetesen a legalkalmasabbak volnának.

E helyütt is hangsúlyozzuk tehát, hogy senkit sem riaszthat vissza a bandériumban való részvételtől azon körülmény, hogy esetleg megfelelő lónak vagy egyéb szükséges felszerelésnek birtokában nincs, mert a bizottság a jelentkezőkről ez irányban is gondoskodik; gondoskodik arról is, hogy a bandérium tagjai, azok hozzátartozói Budapesten megfelelő lakást és ellátást kapjanak. Gondoskodik a lovak beállításáról is.

Egyelőre ezek azon adatok, a melyeknek birtokába juthattunk s melyek bizonyítják, hogy dr. Vojnits István főispán és a kiküldött bizottság a vármegye közönsége által méltán kívánt fényvel és pompával fogja a bácsme gyei bandériális csoportot szervezni.

Még egy szavunk van Zombor város vezető köreihez is. Ohajtjuk, hogy e szavunkat meg is hallgassák!

Zombor város által kiküldött bizottság konstataálta abbéli állításunk helyességét, hogy a város birtokában levő zászló „nem a város zászlaja”. Ilyet tehát okvetlenül készíttetni kell és mi újólag azon kívánságunkat terjesztjük elő a város polgársága nevében, hogy ez a zászló ne csak technikailag legyen kifogástalan, ne csak heraldikai szempontból megfelelő, hanem készítéséhez járuljanak hozzá kezük munkájával Zombor lelkes honleányai. Ennél szebb emléket nem szerezhet magának a város. Nem is kétkelünk, hogy a város vezető körei mihamarabb fel fogják kérni a zászló elkészítésére városunk hölgyeit.

A millenium és a középiskolák. A középiskoláknak az ezredéves ünnepélyekben való részvételére vonatkozólag Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett a vezetésére és rendelkezésére alatt álló középiskolákhoz. A rendeletben a miniszter

A „BÁCSKA” tárcája.

A CIMBALMOS.

Novelette.
 Írta: Horváth Sándor.

Olyan ábrándosan, olyan hévvel, olyan szivrelőttan tudta verni azt a megdrótozott szárazfát, hogy szinte sirt bele minden húr, minden hang . . .

Büszke is volt reá a banda, nagyon büszke . . . Lehetett is, mert, ha szőke művésztük kezébe vette azt a két karesú pálcikát, s rá zendített valami régi búsnótát, oly édes, oly búvös hangok szálltak meg a hallgatót, hogy nem egyszer a szemekben felcsillanó könnyük is eláruulták a mély meghatottságot . . .

Derék gyerek is volt az a Sulyok Gazi! . . . Ugy szedték fel az út porából; s úgy látszott, valami kóválygó cigány karaván hagyta el . . . Szőke volt az istenadta, de azért mégis csak felszedték s cimbalmost neveltek belőle a bandájuk számára . . .

Alig volt náluk négy évig, már is messze vidéken meséltek csoda játékról s a nagy urak vetekedve vitték bandájukat kastélyaikba mindcsak a kis cimbalmos Gazsiért . . . őt akarták magat hallgatni, s mig ő játszott, a banda többi tagja örömmámorban úszott s borban fűrdött.

Igy multak az évek gyors egymásutánban. Sulyok Gazi a huszadik életét taposta. Szép, szálás legény lett belőle s sehogyan sem vágott szőke fűrtelivel s fehér arcboréval Faraó többi ivadéka közé.

Ki is lépett a bandából . . . Lelke a jövőbe szárnyalt, mely rózsás színben festett eléje szép, fényes, dicsőséges pályát . . . Nem csoda, hisz a banda tagjai is egyre csak arról beszélgettek, hogy Gazsiból még nagy ember lesz egyszer! . . .

A bandából való kilépése utáni napon Karózfalvi gróf meghívta fogadott leánya mellé „cimbalomtanárnak”.

A gróf kisasszony szintén nagy kedvvel veregette a cimbalom rezgő hurjait s rövid idő alatt igen sokra

vitte. A Gazi gyerek is összeszedte minden tudományát, hogy szégyent ne valljon tanítványával s nem is hiába, mert a gróf, ki többször végig hallgatta a cimbalom órákat, nem egyszer fejzte ki elismerését a meglepő eredmény felett.

A gróf kisasszony olyan engedelmes volt tanárjával szemben. Ha Gazi csak parányi hibát vett észre akár a tört akkordok előadásában, akár a verőpálcák tartásában, rögtön felszólt, s a gróf kisasszony mindannyiszor türelmesen kijavította a hibát.

A gróf a második feleségét is eltemette. Gyermeke nem volt. Az az igen, volt az első hitvesétől, de azt, annak valami titkos, bűnös cselekménye folytán elvesztette . . . Mig ő valami ügyben messze földön járt, az alatt gyermeke született, meghalt és eltemették . . . Hazaérkeztek csak a pázsitos sirhalom virágait öntözgette fájó könnyeivel . . .

Neje is meghalt nemsokára. Másodszor is nősült, de gyermekük nem volt egy sem s éppen azért fogadta magához ezt a kis leányt örökbe, kit most Gazi által tanítottott, s kit rendkívül szeretett.

A gróf kisasszony, Alice szívből viszonzotta azt a nagy szeretetet, melylyel atyja őt elhalmozta, s mindenkor iparkodott kedvében járni, nehogy a legparányibb hállatlansággal is vádolhassa, ha csak gondolatban is.

Gazi már három éve tanítja a gróf kisasszonyt teljes odaadással s örömmel tapasztalta, hogy grófi tanítványa oly szép előmenetelt ért el az ő vezetésével.

Naponta többször játszottak együtt két cimbalmon, A gróf bársony zsölyébe dölve hallgatta azokat az édes hangokat, melyeket a játszóok csaltak ki abból a két drótos fából . . .

... Egy szép napon arra ébredett Gazi, hogy szíve egész hevéllel szereti, imádja Alice grófkisasszonyt . . . Ez a virágfakadás rendkívül felizgatta. Hogy Alice valaha az övé lehessen, még képzeletben sem merte remélni . . . Hogyan is lehetne az?

Égő agygyal támolygott ki a kastély körül elterülő parkba s ott gondolkodott sorsa felett . . . Ugy tetszett neki, hogy minden fűszál, minden kis bókóoló virág szerelemről, édes boldog szerelemről sutog feléje . . . Még a szellőcske is arról dudolta halk danáját, miközben arcát oly édesen csókolgatta körül enyhe szárnyaival . . .

Gondolataival tépelődve egy pázsitpamlagra vetette magát s zemei mindjobban megteltek könnyeivel s zokogását alig-alig tudta visszafojtani . . .

Merengéséből gyengéd léptek zaja verte fel. Alice grófkisasszony jött feléje a rózsabokrok közül.

— Ön itt, tanár ur? — kérde nyájasan. — Nini, mi lelte? — a zemei olyan vörösek? . . . Tán csak nem sirt? . . .

Gazi, mint a tetten ért bűnös ölt, hatolt s rendkívül meglepte a hang, melyen Alice szólott . . .

Mély beszélgetésbe elegyedtek s a vége az lett, hogy kölcsönösen bevallották egymásnak titkolt szerelmüket . . .

Boldogságuk egy néma csókba forrott, mit a föléjük hajló orgonafán dalogató kis madárka mosolyogva kísért figyelemmel, s midőn elcsattant, édes boldogságot zengő danába fogott, átszökve a szomszédos galyra, bizvást azért, hogy jobban láthassa a szerelmeseket . . . Tán tanulni akart tőlük . . . A következő percben már ő is csókolgatta vissza szállott párja picit, dalos ajakát . . .

„A szerelem sötét verem”

Alice grófkisasszony nem titkolhatta atyja előtt ezt a forró vágyat, édes érzelmét, mely őt Gazi iránt eltöltötte . . .

Atyja hallani sem akart róla. Már hogy is egyezne bele ilyen frigybe?

— Hová gondolsz? . . . Egy cigányfajzat, egy Faraó ivadék lépjen az én örökömbe? Ezt nem tűröm, s hallani sem akarok felőle! Vesd ki a fejedből, majd én a többiről gondoskodom! . . . Van más cimbalomművész is! . . .

utal arra a fontosságra, melylyel a millenium hangulata a középiskolai tanulókat hat. Kívánja ezért, hogy a középiskolákban ebben az évben különös súlyt fektessenek a nemzeti tantárgyak tanítására, ezenkívül pedig az évnek egy külön napját Magyarország ezeréves ünnepének méltó megünneplésére szenteljék s e napon gondosan előkészített ünnepet rendezzenek az iskola kötetlenségében. Fel akarom használni — ugymond a rendelet — e nagy alkalmat arra, hogy hazánk serdültebb ifjúságának képelete és érzelme felhevüljön a haza viszonyosságos multjának szemléletén, amint az a hon megalapításától kezdve napjainkig gondviselészerű ki-fejlésében oly meghatározóan mutatkozik, hogy őseink hon-szerző és honvédó munkásságának kegyetes emléke teljes erejében élénkljön meg az ifjú nemzedék szívében. Az iskolai emléktünnepre vonatkozólag a miniszter a következőkre kéri az iskolák tanári testületét: 1. Minden iskolában rendezzenek május 9-én milleniumi emléktünnepet, melyet istentisztelet előzön meg. 2. Ezekre az ünnepélyekre a hatóságok, testületek, tanügybarátok és szülők meghívandók. 3. Az ünnepélyek programja legyen hazafias irányú. 4. Az ifjúság vegyen részt amaz ünnepélyeken, melyeket az egyes városokban más testületek a millenium alkalmával rendeznek. 5. Könnyítések meg és mozdítottassék elő, hogy a középiskolai tanulók Budapestre az ezredéves kiállítás és ünnepélyek megtekintése végett felrándulhassanak s e végből a miniszter az év folyamán 7 rendkívüli szünetnapot engedélyezett. A miniszter egyúttal megkötötte az ünnepélyek az egyházi főhatóságoknak és felkérte őket, hogy az ezredéves emléktünnep rendezésére saját hatáskörükben is minden lehető tgyenek meg. Hasonló intézkedés történik már a legközelebbi napokban a többi intézetekre vonatkozólag is, t. i. az egyetemekre és a többi felső tanintézetekre, szakiskolákra és népoktatási iskolákra nézve is.

A dalárda közgyűlése.

Megirtuk mult számunkban, hogy a kaszinó-egyleti dalárda március hó 1-én rendez évi közgyűlést tartott. Érdekesnek tartjuk közölni a dalárda elnökének, Pribil Ernőnek a dalárda mult évi működéséről szóló jelentését.

A jelentés így hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

Dalárdánk fennállásának 23-ik évéről van szerencsém jelentésemet a következőkben előterjeszteni.

A lefolyt év eseményei aranybetűkkel kell hogy tűndököljenek a dalárda történetében, mert ezek a dalárda erejének gyarapodásáról és az elért sikerek rendkívüli nagyságáról tesznek tanúságot.

A tagok számában egyesületünk a mult év folyamán tetemesen gyarapodott.

A működő tagok száma és pedig a férfiak 15 tel, a női tagok 9 cel szaporodott, úgy hogy a dalárda jelenleg 59 férfi, 28 női, összesen 87 működő tagot számlál.

Fájdalommal kell itt megemlékeznem arról a megrendítő csapásról, mely dalárdánkat Kekezevics Hermin tagtársunknak élte virágában történt elhunytá által sújtotta. A dalárda mély fájdalommal kifejezést adott, midőn a boldogultnak ravatalára koszorút helyezett és temetésén testületileg megjelenve, gyászdalokat zengett el. Szenteljünk még egy könnyet a felejtethetlen emlékének.

A tisztelt tagok száma változatlanul 11 maradt. Az alapító tagok sorába Schöffner Károly, Pock László, Bieber József és Fodor Mihály urak léptek be; ezekkel együtt a dalárda 22 alapító taggal bír.

A pártoló tagok száma a mult év folyamán volt.

A dalárda ügyeinek elintézése végett 1 rendez és 2 rendkívüli közgyűlést, továbbá 14 választmányi ülést tartottunk.

Egyesületünk vagyoni helyzetét a pénztári kimutatás tünteti fel. E helyütt halásan kell megemlékeznem a zombori takarékpénztárról, mely a mult év folyamán 100 forint adományozott a dalárda céljainak előmozdítására. Ezt a nagylelkű adományt a választmány küldötte, s a takarékpénztár igazgatójánál szóbelileg megköszönte.

— De atyám, édes jó atyám érte meg, én csak övé, más senkié sem óhajtok lenni, ez határozatom!...

E szavak elhangzása után a gróf arca elborult, s szó nélkül távozni készült a szobából.

Alice síró, könyörgő hangon újból kísérletet tett.

— Jó atyám, hát így hagysz kinos vergődésben, minden biztató szó nélkül?... Oh könyörtülj!...

— E frigybe sohasem egyezem bele! Azé a cigányfajzaté nem fogsz lenni! Ki az apja?... Ki az anyja?... O maga sem tudja... Az utca porából szedték fel, azok embert, én meg urat faragtam belőle, s most csupa halálból feldulja háznépem nyugalmát, boldogságát!... Ah, ha tudtam volna!...

A szoba ajtó hirtelen feltárult s az inas lépett a gróf elé e szavakkal:

— Méltóságos uram! — egy cigány asszony sürgős bebocsátást kér....

— Vezesd szobámba, én is megyek!

*

Mióta a cigányasszony látogatást tett a kastélyba, azóta a gróf nagyon megváltozott. Gázsit „fiám“-nak szólítja s Alice grófkisasszonnyal szemben is sokkal engedékenyebb, sokkal nyájasabb. Olyan nagyon boldog most minden tekintete....

Azt a kis sirhalmot pedig ott a szomorufűz alján a kertben, melynek virágait a gróf annyiszor öntözte hevkönyveivel, hiába kereste Alice is, meg Gázsit is; el-tűnt, nyomavészett... Helyén rózsabokor nyiló virágai árasztják édes, mámorító illatukat....

Harmadnapon a cigány asszony látogatása után Sulyok Gázsit is megváltozott, amennyiben keresztvíz alá vitték, s törvényes szülőként Karczalvy gróftól irták be első nejevel....

Sulyok Gázsiból Karczalvy Tihamér gróf lett.

Édes fia volt Gázsit a grófnak — első nejeitől.

*

Hogy Alicének nem kellett többet könyörögni frigye megköttetéséért, azt talán fölösleges is mondanom.

A dalárda a szükséges szerelvényekkel el van látva s a mult év folyamán nagyobb beszerzések eszközölésére nem volt utalva.

Kiváló gondját képezte a dalárdának mindenkor egy a mult évben is a zeneműtár jókarbantartása. Az év folyamán eszközölt beszerzésekre a pénztári kimutatás szerint tetemes összeget fordítottunk, s jelenleg zeneműtárunk 965 iktató szám alatt dus választékát tartalmazza a különféle karénekeknek, magán- és többszólamu daloknak és zeneműveknek. Igaz köszönettel kell itt megemlékeznem arról, hogy zeneműtárunk gyarapodásához lényegesen hozzájárult Bittermann Nándor és fia helybeli könyvnyomdász cég nagylelkű támogatása, melynél fogva a dalárda hangjegyeinek sokszorosítását immár 24 év óta a dalárda céljaira való hazafias tekintetből ingyen eszközölte.

A dalárda külső viszonyai a legszilárdabbnak mutatkoztak, tagja voltunk és vagyunk az országos dalárdegyesületnek, s a társesületekkel szívesen összeköttetést tartottunk fenn.

A zombori polgári kaszinóval való viszonyában a dalárda bensőség tekintetében mind nagyobb és nagyobb tért hódított. Hálával kell megemlékeznem itt Oméltósága Schmausz Endre urról, a kaszinó egyet volt elnökéről, ki már féltévezden át elfoglalt elnöki állásában nemcsak működésünket figyelemmel kísérte és támogatta, de tapintatos eljárásával és lelkes buzgalommal a dalárda helyzetét a kaszinóban kellemessé, a két egyesület között a benső viszonyt a legszilárdabbá és legszorosabbá tudta tenni.

A dalárda a mult év folyamán fokozott szorgalommal látott feladata megoldásához, s fáradozását fényes eredmények követték, mert egy a dalárda által rendezett 4 alapszabályszerű estélyen, valamint az izraelita nőegylet estélyén és a szerb olvasókör hangversenyén való fellépésével a dalárda mindenkor a hallgató közönségnek igaz elismérését vívta ki. A dalárda ezenkívül 5 alkalommal misét énekelt templomban, részt vett a főispán ur Oméltóságának székfoglalása alkalmával adott fáklyásmenetben, részt vett a polgári kaszinó Szt.-István ünnepélyén és a helybeli szerb olvasókör által a zászlóanya Krónits Istvánné urnó részére adott szerenében, részt vett Kekezevics Hermin kartársunk, Barthal József takarékpénztári igazgató és Mihajlovics György temetésén.

Örök emlékeztül marad egyesületünk történetében az újvidéki dalárda jubilaris ünnepélyén és dalversenyén való részvétele.

A tagok fáradságot nem ismerő buzgalommal fogtak az előadandó közös és versenydarab betanulásához, lelkes női tagjaink pedig dalárdánk külső megjelenését emelendők, saját kezükkel himzett zászlószalaggal díszítették föl zászlónkat. Fogadják érte soha meg nem szűnő köszönetünket. Leles és számszerint is tekintélyes csapatban — férfiak és nők 51-en, — érkezett meg dalárdánk az ünnepély színhelyére, hol lelkes fogadtatás és szíves vendégszeretett várakozott reánk.

Már a megérkezés estélyén a városi polgármesternek adott szerenét és az ismerkedő estély alkalmával a dalárda dr. Horváth Ákos ts. karmester ur vezénylete alatt előadva kardalával maga részére hódította egy az egybe gyűlt zenezsakértők, valamint a nagyközönség rokonszenvét, mely a minden oldalról nyilvánuló üdvözlésekben nyert kifejezést. Az ezt követő napon tartott dalverseny és hangverseny alkalmával Mikosinszky Alajos karnagy ur vezénylete alatt előadott karcok csak fokozták a már elért hatást, dalárdánk diadala teljessé vált, mert a jury egyhangú ítélete alapján az első díjat — Újvidék város által felajánlott remekművű karnagy palczát nyerte meg, s a hangversenyt követőleg a nagyszámu közönség és a jury kívánatára zajos tetszés közt megszámlálhatlan dalt kellett dalárdánknak énekelnie, kitűnő tenoristánkat, Kelő Mór urat, a lelkes hallgatóság felemelve körülhordozta. A dalárda által elért siker lelkes méltánylást talált nemcsak a vidéki, hanem a fővárosi sajtóban is, a minék tanúságul bemutatam az újvidéki dalárda évkönyvét és a Pesti Napló vonatkozó számát.

Az újvidéki dalünnepély egyébként is lélekemelő s az újvidéki dalárdának élén lankadatlan buzgalmu elnökével Bruck Ferenc urral, hazafias és művészi érdemmel szolgál, hogy Újvidéken első ízben tartott meg Báoskában dalünnepély, mely minden ízében sikerült és a résztvevőkben felejtethetlen emléket hagyott hátra.

Az újvidéki kirándulásról hazatértünkben lelkes óváciokban résztvettünk a zombori iparos dalárda részéről, mely a pályabáznál ezernyi közönség közepette dallal és szónoikkal fogadott, majd pedig lámpásmenettel kísérté helyiségünkbe győzelmes zászlónkat.

Mindaz azonban még nem merített ki dalárdánk működését, mert a társas élet emelésére több ízben férfiestélyt, továbbá havonként u. n. háziestélyt rendezett, mely mulatságok különösen házias fesztelen jellegükkel fogva közkedvelteké váltak.

Tisztelettel kérem, miszerint ezt a jelentésemet tudomásul venni méltóztatssék.

Zombor, 1896. március 1-én.

Pribil Ernő,
a dalárda elnöke.

Jubilaris közgyűlés.

A zombori izr. nőegylet jubilaris közgyűléséről hozott tudósításunk kiegészítésül közöljük dr. Grüner Samu urnak a közgyűlésen elmondott ünnepi beszédét.

A beszéd a következő:

Mélyen tisztelt ünnepi közgyűlés!

A zombori izr. nőegylet 25 éves jubileumát ünnepeljük. — Nem kell hangsúlyoznom, hogy ezen ünnep-egünk eszmei jelentősége örömmel és lelkesedéssel tölti el az én szívemet is, s ha e helyen mégis elfogodom, oka az, mert érzem, hogy a szólas tehetsége nekem adatott mértéke nem áll arányban még az én lelkesedésem hevélével sem, még kevésbé azzal az igénnyel, melyet ezen ünnepély méltósága megkövetel. Az én gyöngeségemért tehát elnézésért esedezem.

Ha végig tekintek ezen ünnepi közgyűlésen, ha áttekintem nagybecsű vendégeink diszes sorát, nem térhetek ki ama kérdés elől, vajjon ez a kivételes külsőségekkel összekötött ünnepségünk tartalma s a nőegylet hivatása között nincs-e oly ellentét, melyet elkerülnünk lehetett volna. Hiszen a jó cselekedetek a maguk magasztosságukban rejtőzve érvényesülnek és elvesztik értékük nemesebb részét, ha a nyilvánosság tétel igényé-

vel és azzal, a hiuságnak ha mindjárt csak látszatával szövetkeznek.

De azt hiszem, hogy ezen aggodalmat lefegyverezhetem azzal a kijelentéssel, hogy mi ezen ünnepünkön mintegy önmagunkat bírálva, azon szigorú kérdésre kívánunk feleletet adni, vajjon a zombori izr. nőegylet, 25 éves fennállása alatt, nemes feladatát, emberbaráti kötelességét jól teljesítette-e? Nem akarunk tehát hátát ébreszteni. Az önbírálat pedig a hízkelkedés gyanujától távol áll.

Hogy kötelességét jól teljesítette-e?

Ha tudjuk azt, hogy ebben az egyesületben a szeretet munkájára, a női szív, a női társulat adta össze gyöngédségét, erejét, melegét, ha tudjuk azt, hogy ezen egyesület, azon nemeslelkű hölgy vezetése alatt folytatta működését, a ki létesítésének kezdeményezője, fejlődésének irányítója, izmosodásának szerető gondozója volt, a ki példátadó lelkes buzgalommal, benn az egyesületben a jó cselekedetek terén versenyt ébresztett, künn, a társadalom széles rétegeinek áldozatkészségét megszerezni tudta: a kedvező felelet a feltett kérdésre már mintegy előlegezve van.

Hölgyeim és uraim! Az erkölcsi világban az erényre való törekvés, minden embernek közös kötelessége ugyan, s a gondviselés az emberi szívet általában úgy alkotja, hogy az a nemes érzelmek iránt egyaránt fogékony legyen, hogy örülni tudjon az örvendezéssel, sirjon a sirókkal: mindazonáltal az erkölcsi érték, kiválóan sajátos vonásokban nyilatkozik a nőknél.

Életkörünel fogva-e, de bizonyos, hogy a nő kedélye mélyebb, szívbéli érzékenysége fogékonyabb, engesztelése szelidebb, vigasztalása bensőbb. De szinte megdicsőül a női lelkület sugárzása, tevékenysége azon a terén, melyen, minden egyéb fenséges tiszténél áldásosabban működik, mert a nagy társadalom szenvedő részét érinti, a könyörtület a jótékonyág terén.

Temérdek szükségese van az emberiségnek a résztvevő szívek munkájára. Mennyi a szenvedések forrása a világon! Hányat sújt le felebarátaink közül az inség. Nincs halandó, ki a sors anyagi csapásai ellen védeve volna. És a nagy társadalom nyomorultjait az egyes jó szív, már fel sem fedezheti, ki sem elgitheti. — Ezért semmi bizonyosabb annál, hogy a jótékonyág a könyörtület gyakorlása a világneg egyik hatalmas és nélkülözhetetlen emeltyűjé képezi. Jaj volna annak a társadalomnak, mely a sülyedők gondját magától elvetve, a szerencsétleneket vesztükbe hullani engedné, mi volna természetesebb mint az, hogy az így eltaszított, a kietlen érzületűnek mutató társadalom ellen fordulna.

Minek kell tehát történni-e? Egyesülnek azok, kiket a gondviselés résztvevő szíve, lelki előkelőséggel, nemes gyöngédséggel megáldott, hogy összetéve szívük összes szeretetét, lelkük egész melegét, nagyobb erővel gyakorolhassák a jótékonyágot.

Ime a jótékony nőegysületek keletkezésének szülő oka. Ez a zombori izr. nőegylet fennállásának jogosultsága, szüksége.

Ezen a terén, a részvét munkájában, az igaz könyörtülés szellemében, működik ez az ünneplő zombori izr. nőegylet 25 esztendő óta. Törvénye a szeretet törvénye, mely egyedül békíthet ki az élet nyomorával. Magasztos feladata teljesítésében 25 éve végzi az irgalom cselekedeteit, a női lélek gyöngédségével leveg meg a rejtett könnyűt, hallgatva ki az elfojtott sóhaj, — mert hiszen a sülyedőben is van szemérem, s a segélyre szoruló sem fedi fel szívesen a nyilvánosság előtt szükségét. Segített az árva szomorú sorsán, az özvegy sajnart helyzetén, és mindezt úgy, hogy a segélyezett ne érezzen se szégyent, se megaláztatást, s a gondviselésbe vetett hitét el ne veszítse.

S ha, mélyen t. ünnepi közgyűlés, csak egy pillantást vetünk ezen ünneplő egyesület működésére, meggyőződünk, hogy fejlődése épolly áldásos, mint eredményes volt. A zombori izr. nőegylet nagyerdemű elnökének kezdeményezésére 1871. alakult. — Kevesen lesznek e teremben, kik ama kor konfessionális munkájában részt vettek, de azt mindannyian tudjuk, hogy felekezettünk, abban az időben, humanitarius alkottásokra, kedvező feltételekkel nem rendelkezett. — Abban a maroknyi zsidóságban, mely akkoron városunkat lakta, s melynek nagyobb része, a szomszédos községekből, jobb megélhetés reményében, csak a hatvanas években települt ide, hiányzott még az összetartozandóság érzete, hiányzott a felekezeti életet megtermékenyítő közszellem, hiányzott a vagyoni erő. A kit közösségének köteleke, traditionalis vallásos intézményeink fenntartásán és gondozásán tul, erkölcsi vállalkozásokra még erő nem adott. Szegénység és közöny nehezült felekezettünkre. De nincs a közönynek az a jéghegye, melyet a női szív melege fel ne olvaszthatna s a zombori izr. nőegylet, a legmostohább körülmények dacára, életre kelt. Első elnöke boldogult Stein Johanna volt, a kit azonban már 1873-ban, az egylet fennállásának második évében bekövetkezett halála, akadályozott meg abban, hogy érdekében, maradandóbb munkásságot fejtessen ki. Mint első elnökét, méltán megilleti, ezen ünnepélyes alkalommal, e kegyetes megemlékezés. — Utódjává, elnöktársá V. Spitzer Mórné választott, kit áldásos működésében, a közel- ismerés kísér.

Az egylet első évi bevétele 761 frt, kiadása 215 frt 50 kr volt. — Fokozatosan fejlődve, most már évek óta, minden esztendőben, közel ezer frtot juttat szegényeinek. Az az összeg, melyet fennállása óta, emberbaráti céljaira fordított, meghaladja a 15,000 frtot. Mennyi gondot, mennyi szenvedést, mennyi nyomort enyhített ezen összeg árán. E mellett, hogy emberbaráti kötelességeinek teljesíthetőségét későbbi időkre is biztosíthassa, alapott gyűjtőt, mely ma már a 8000 frtot megközelíti, s melyet törvénye szerint, minden évben, jövedelme arányában, gyarapítani köteles. Ezen fölül kibazasítási alapot is teremtett, s a szegény iskolás gyermekek felrubázását is működése körébe vonta.

Es mindezen, helyi szegényei javára leköltött gondjai mellett sem zárta el szívét, az idegenben élő hitsorsosaink nyomora elől sem. Mikor az éjszakai zsarnok-uralom fanatikus fajgyűlölete, hitsorsosaink százezreit, otthonukból, hazájukból kiűlözte, s a mindentől ki-fosztott, embertelent világba űzött, szerencsétlenek jajveszékése, a civilizált világ lelkiismeretét döbentette meg, — a zombori izr. nőegylet, külön gyűjtésével, helyi viszonyainkat tekintve, jelentékeny segéllyel, sietett az ártatlanul szenvedők kiáltó nyomorainak enyhítésére.

mérés
és sol
gyako
nem s
szak,
letek
dalom

nyeit
rói a
helyi
lessé

tűzöt
ban, s
nem v
nak a
szen,
vállvo
tokon
ügye

I
testvér
dette
értelem
jótéko

I
kórház
zeti sz
bát ra

M
követe
harcosa
kik a
enyhite

M
alá tem
gyfmül
segítősé
segélye

M
ményne
és meg
az „E.
bizonyos
hazafias
tekinti,
kötele.
„E. M.
tatom
nőgye
jára és
kereire,
köteless

E
kesedes
mely, b
kődése
nagy eg
felekeze
egylet
munkájá
san várt

K
miniszter
lához ro

M
kirtöltö
tartott,
E szerin
kaszinó
műsorral
Tóth Ká
óda. Sz
Károlyt
dalárda
A nagy
lesz. A
Iván mo
a nap le
az 1848-
előkészít
nagy bü
ünnepé y

F
kir. állan
nünket é
lójának é
kor, az
iskolai tu
hetnök,
közönség
pélyére

K
hó 4-én
kedélyes
nak, hóg
gyászoló
jelent m
Az első
mény te
időt, mel
nap álló
nyitéká
ha kell
vendége
mindvég
elnöktül
állott és
bajos h
fáradság
bírás h
terem is
ha nem
hanem e

Melléklet a „Bácska“ 19-ik számához.

Es végezte a nőgyelet, a szeretet munkáját, bölcs mérsékletet tanusítva, eszközei alkalmazásában. Tudta, és soha szem elől nem tévesztette, hogy a jótékonyág gyakorlásához, mely a szívből jön s a szívhez szól, nem szükséges sem a külsőleg, sem a kendőzött erőszak, mert ez a jószívű adakozót kifárasztja, s az érzelmeiben visszabátást szül. Ebresztette, a helyi társadalomban, az önzetlen részvét melegét.

Hálásan elismerem, hogy az egyesület, eredményeit, tagjai lelkes buzgalma kivül, nagyszámu jóakarói áldozatkészségének köszönheti, kik irányában, e helyről hálás köszönetemet nyilvánítani, legszebb kötelességemnek ismerem.

Igaz, hogy a zombori izr. nőgyelet eredetileg kitűzött céljához, rendeltetéséhez képest, a segélynyújtásban, szűkebb, tisztán felekezeti körre szorított. De ez nem vonhat le hivatásának magasztosságából, hatásainak általános társadalmi jelentőségéből semmit, mert hiszen, itt e városban is, a rokoncélú testvéregyesületek vállaltva működnek és megosztottnak, ama nagy feladatokon, melyeket a társadalom mindannyiunkra nézve közös ügye eléjük szab.

De azért mégis! Hiszen a felebaráti szeretet s a testvériség nagy eszméihez, melyek igéit vallásunk hirdette először az emberiségnek, nem pusztán szűkebb értelemben vett „övéi“ érezték a zombori izr. nőgyelet jótékonyágának melegét.

Igy, ez az ünneplő egyesület, Zombor város köz-körházában, melyet emberbaráti rendeltetésében felekezeti szempontok nem korlátoznak, még 1878-ban külön szobát rendezett be.

Mikor a harc démona hazánktól véraldozatokat követelt s az ütközet sebeiben fektüdtek édes hazánk harcosai: a zombori izr. nőgyelet ott volt azok között, a kik a bajnokok sebeit elköztözni s a bénák szenvedéseit enyhíteni siettek.

Mikor a rohanó árvíz elsöpörte Szegedet, iszapja alá temette ezrek feloldozó törekvésének, munkájának gyümölcsét, s az ugyszólván földönfutóvá vált lakosság segítségért kiáltott, a zombori izr. nőgyelet, áldást hozó segélyével, ott volt az elsők között.

Mikor lerakattak alapkövei ama hatalmas intézménynek, mely nemzeti közművelődésünk, haladásunk és megerősödésünk érdekeit szolgálja, mikor megszületett az „E. M. K. E.“ — a zombori izr. nőgyelet, akkor is bizonyoságot tett hivatásáról, arról, hogy magát a hazafiás irányban működő társadalom oly tényezőjének tekinti, mely a baba, a nemzet szent ügyét szolgálja kötelesen. A zombori izr. nőgyelet neve ott ragyog, az „E. M. K. E.“ tagjainak fényes sorában. De nem folytatom... Nincsen abban kétség, hogy a zombori izr. nőgyelet megelégedéssel tekinthet vissza 25 éves múltjára és visszatekintve megfuttott pályájának eddigi sikereire, méltán homlokára tűzheti, a híven teljesített kötelesség nemes ékességét.

Es a midőn én, a mai jubileum alkalmából, a lelkesedéssel megelégedő társadalom zombori izr. nőgyeletét, mely, ha szerényebb eszközökkel is, ha csak saját működése terére szorított határokkal is, de méltón, a nagy egészbe illeszkedő részben, hazánk, nemzetünk és felekezettünk szent ügyét szolgálta, kívánom, hogy a nőgyelet jövője legyen multjánál fényesebb, a szeretet munkájában, ennek eredményeiben, szárnyalja túl jogosan várt jövője, a multat.

Ujdonságok.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Jovánovits Gergelyt a palánkai községi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Március 15. Március 15-ike megünneplésére kiküldött bizottság folyó hó 4-én délután értekezletet tartott, amelyen megállapította az ünnepély programját. E szerint március hó 15-én délelőtt 11 órakor a polgári kaszinó egylet nagytermében matiné lesz a következő műsorral: 1. Szózat. Eneklő a zombori iparos dalárda a Tóth Kálmán-kör zenekarának kísérete mellett. 2. Ünneplő óda. Szavalja Szalay Frigyes. 3. Ünneplő beszéd. Trischler Károlytól. 4. Hymusz. Eneklő a polgári kaszinó-egyleti dalárda a Tóth Kálmán-kör zenekarának kísérete mellett. A nagy nap estéjén a polgári kaszinóban társas vacsora lesz. A társas vacsorán az első felkészítőt Bárczy Iván mondja öfelségére, a másodikat Pataj Sándor dr. a nap jelentőségére és a barmadikát Vértessy Károly az 1848-iki ifjúság emlékére. Az ünnepély érdekében az előkészületek nagyban folynak és a rendezőbizottság nagy buzgalommal fejt ki, hogy a nagy naphoz méltóan az ünnepély impozáns lefolyást nyerjen.

Főgymnáziumi ünnepély. A zombori m. kir. állami főgymn. ifjúság önképzőkörre — mint bennünket értesítettek — nemzeti ünnepélyünk évfordulójának emlékére f. hó 15-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, az intézeti tornacsarnok helyiségében, az idén is iskolai ünnepélyt rendez. Addig is, míg a műsort közölhetünk, előre is felhívjuk a t. szülők és az érdeklődő közönség figyelmét ifjúságunk hazafiás jellegű ünnepélyére.

Klubestély. A zombori kerékpár-egyesület e hó 4-én a „Vadászkürt“-szálló nagytermében fényes és kedélyes klubestélyt rendezett, mely újabb tanujele annak, hogy a közönség nagy része mégis érdeklődik az ugyszólván lenézett sport iránt, mert oly szép számban jelent meg, hogy arról még álmodni sem mertünk volna. Az első négyest 30 pár táncolta. Igen meglepő eredmény tekintve az egyesület tagjainak számát és a rövid időt, mely a tervet a kivittől elválasztotta (mindössze két nap állott rendelkezésünkre). A biciklisták fényes bizonyítékát adták annak, hogy nemcsak kerékpározni, hanem ha kell, táncolni is tudnak; vig kedélyük átragadt a vendégekre és általános fesztelen jó kedv uralkodott mindvégig. Az est sikere első sorban lelkes és buzgó elnökönknek Ródt Lajosnak érdeme, ki a táncolókat előző állott és egész odaadással és fardhatatlanul táncoltatta bájos hölgyvendégeinket. Az egyesület nem kimélt sem fáradságot sem költséget, hogy az est sikerét biztosítsa: bájos hölgyvendégeinket virágcsokokkal lepte meg; a terem is oly fényesen és izlésesen volt felszerelve, mint-ha nem is egy egyszerű háziestélyre készültünk volna, hanem előkelő elite-bála. Vendégeink széles jó kedv-

ben és a biciklista-induló kedves hangjai mellett reggeli 4 órakor hagyták el a tánctermet. Midőn ez uton is szíves köszönetet mondunk kedves vendégeinknek, hogy oly szép számban tisztelték meg bennünket látogatásukkal, arra kérjük, hogy tartsák meg állandóan lelkükben e sport iránti érdeklődésüket és jöjjenek el a jövőben is, s mi szentül megígérjük, hogy azon leszünk, hogy akkor még jobban mulassanak.

Villamos világítás a vármegye palotájában. Dr. Vojnits István főispán tervbe vette a villamos világításnak a vármegye palotájába és mellék-helyiségeibe való bevezetését. Felhívta a vármegye alispánját, hogy az előzetes intézkedéseket tegye meg. A tervet a főispán sürögösen kívánja lebonyolítani.

Gyászhir. Eremitis Bogolyub nyugalmazott arvaszéki üllök, városi bizottsági tag folyó hó 4-én reggeli fél 6 órakor jobblétre szenderült. Az elhunyt egyik leg-buzgóbb és leglelkesebb tagja volt a zombori nemzeti pártnak; benne pártja egyik igen tevékeny tagját veszítette el. Az elhunyt halála pártkülönbőség nélkül mély részvétet keltett várososszerte, annál is inkább, mivel Eremitset már az életében is olyan súlyos csapás, végzetes szerencsétlenség érte, a mi a felebarátunk igaz részvétét keltette fel. 1880-ig a vármegye szolgálatában állott mint arvaszéki üllök; ekkor nyugdíjaztatott. Ekkor lépett át Eremitis az ellenzékhez s annak buzgó híve maradt haláláig. A súlyos szerencsétlenség 1892-ben érte. Nagyon megbűtötte magát, megbetegedett s betegségéből kifolyólag mindkét szemére megvakult. Legutóbb vesélyes szívbjárt kapott, a mi most 44 éves korában megölte őt. A ravatalra a nemzeti párt végrehajtó bizottsága és külön Szemző István, a nemzeti párt elnöke koszorút helyeztek. A temetés általános részvét mellett tegnap d. u. 4 órakor ment végbe. A temetésen képviselve volt a vármegyei és városi tisztikar, továbbá a városi törvényhatósági bizottság. A család a következő gyászjelentést adta ki: Nemes Eremitis Milos, nemes Eremitis Amflohije, nemes Eremitis Vljakó, nemes Eremitis szül. Vangyal Vilma, nemes Eremitis Milos és Popovits Julia megtört szívvel tudatják, felejtethetlen fiuk, unoka-öccsük, testvérük, sógoruk, nagybátyjuk és barátjuk, nemes Eremitis Bogolyub, nyugalmazott Bács-Bodrogh megyei arvaszéki üllök, Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tag és a zombori gör. kel. egyház-köztség tagjának hosszas és súlyos szenvedés után, élte 44 ik évében f. hó 4-én d. e. fél 6 órakor történt gyász-szünet. A boldogult holt tetemei folyó hó 5-én d. u. 4 órakor fogtak a gör. kel. szertartás szerint a helybeli Szt-György templomban beszenteltetni és onnan a szent Nagyboldogasszony sarkiterben örök nyugalomra tétetni. Zombor, 1896. március hó 4-én. Áldás és béke poraira!

Villamos világítás Zomborban. Nem a villamos közvilágításról szólnak, mert ez az ügy azoknak a jóakaratóiból, akikre a megvalósítás bizva van, hosszú édes álmát alussza. Hanem szólnak a magánhasználatra szolgáló villamvilágítás terjedéséről. Tudjuk, hogy a vasuti állomás közelében lévő export-gőzmalomban már régóta villamos világítás van. Most a város belső területén lévő Weisz-féle gőzmalom is teremt villamos világítást. Az erre szükséges dinamógép már megérkezett s csak a vezeték létesítése van hátra. Természetes, hogy innen a szomszédos épületekbe is átvezethető a villamos világítás és — ez különösen a mulatni szerető zomboriakat érdekli — ugy halljuk, hogy a Vadászkürt vendéglő át is vezeteti. Ilyképp világítja meg a földszinti kávéház és ebédlő-helyiségeket, nem különben az emeleti díszes nagytermet és a hozzátartozó mellékhelyiségeket. A nagyterem ivlámpákkal, a többi helyiség pedig izzólámpákkal lesznek megvilágítva. — Hát bizony ha a villamos közvilágítás behozatalát várnók, akkor a jövő milleniumig aligha látnánk Zomborban villamfényt.

A város közegészségügye február hó folyamán a közigazgatási bizottságban hallott főorvosi jelentés szerint igen kedvező volt. A népmozgalmi adatokat lapunk mult számában közöltük. E szerint meghalt 50 ember (januárban 63 és mult évi februárban 66), született 72 gyerek, a szaporodás tehát 44%. Az iskolába járó gyerekek egészségi állapota igen kedvező volt.

A zombori izr. hitközség tanítónői állása. A zombori izr. hitközségnél egy vitás tanítónői állásról folyt hosszú időn át a diskusszió, mely ügyet a lapok is élénken megvitatottak. E szerint a zsidó hitközség 1894-ben egy ianítónőt állást szervezett és fizetése fejében egyelőre 300 frtot folyósított, arra tanítónőt is alkalmazott, akiről az iskolaszék maga is elismerőleg nyilatkozott. Egy évre rá azonban az állást miuden ok nélkül, sőt dacára annak, hogy az állásra szükség volt, beszüntette. Ez ellen föllebbezett a tanítónő s a közigazgatási bizottság a határozatot föloldotta; erre aztán föllebbezett a hitközség. A városi közigazgatási bizottság most foglalkozott az ügygyel. Felolvasták a miniszteri határozatot, mely helybenhagyta a közigazgatási bizottságát. Ezzel tehát jogerősen be van fejezve a már-már agyonbeszélte ügy s az új tanítónői állás megmarad.

Februári adófizetések. Február hó folyamán Zombor város egyenes adó fejében összesen 3506 frt 24 krt fizetett, bélyegilleték fejében 2978 frt 40 krt, fogyasztási és italadóban 9376 frt 81 krt, tanítói nyugdíjban 45 frt 40 krt.

Utjavítások Zomborban. A közigazgatási bizottság határozata alapján 1896-ban összesen 5824 frt erejéig eszközölnék utjavításokat. E szerint bezdáni kubikosok 10 országoton fognak kisebbrendű munkálatokat végezni 2371 frt erejéig, zombori napszamosok 12 uton 1244 frt erejéig, műutak javítására pedig 2209 frtot fordít a város.

Hirdetmény. Ismételve felhivatnak mindazok, kik az 1896. évi hadmentességi díjra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőben be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyival inkább adják be, mivel ellenkező esetben haddíjuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapítani.

Új jegyző Vaskuton. Vaskuton a folyó hó 3-án megejtett választás alkalmával községi jegyzővé Szatmáry József apatini első segédjegyző lett megválasztva.

A bácsmegeyi kör közgyűlése. A Buda-pesten fennálló „Bács-Bodrogh megyei kör“ alapszabály-szerű tisztújító közgyűlését f. évi március hó 20-án esti 8 órakor saját helyiségében (Kerepesi-ut 20. sz., Elite kávéház) tartja meg. Targyisorozat: 1. Elnöki megnyit. 2. Titkári jelentés. 3. Tisztújítás. 4. Indítványok.

Szabadka város milleniumi képe. Szabadka város Jancsik Máttyás festőművészt bízta meg, hogy a milleniumra fesse meg azt a jelenetet, mikor a kir. biztos ünnepélyesen kihirdeti a város föterén, hogy Mária Terézia király Szabadkát szabad királyi várossá emelte. A művész már régebben dolgozik a 3 méter hosszú és 2 méter magas képen s a kitűzött időre el is készült vele. Az előtérben mintegy 25-30 alak áll, nagyrészben arcképek; háttérben az ünneplő tömeg s a város akkori képe.

Jóváhagyás. A belügyminiszter a parabutyi kaszinó-egylet alapszabályait jóváhagyta.

Új gyógyszerár Szt.-Tamáson. A belügyminiszter Szt.-Tamáson egy második gyógyszerár felállítását megengedte s az üzleti jogot Latinovits Gézának adta meg.

Hymen. Csígyó Kálmán cs. és kir. huszárfőhadnagy mult hó 29-én esküdött örök hűséget Kovácsy Irén kisasszonynak, Kovácsy Kálmán, volt zombori államépítészeti mérnök, jelenleg a pécsi államépítészeti hivatal főnöke leányának.

Választás. Milyacski Elek volt garai tanítónak Bodrogh-Monostorszegre való távoztával ifj. Karagich István okl. kántor-tanító lett ez állásra egyhangulag megválasztva.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a szegedi kir. ítélőtáblánál 12 joggyakornoki állásra.

Hymen. Dr. Fischl Manó apatini gyakorló orvos f. hó 3-án kelt egybe Déghen (Veszprémmegye) Deutsch Berta urhölgygyel.

Patika. Prigl-Szt.-Iván község egészségügyi bizottsága, valamint képviselőtestülete egyhangu határozatot hozott, hogy a közlakosság óhajának engedve, küldöttséget meneszt fel Budapestre, dr. Kék Lajos apatini képviselő vezetésével Percel belügyminiszterhez, mely küldöttségnek kötelessége leend Béke Gábor okl. gyógyszerész részére, az engedélyt kérelmezni. A képviselőtestület a maga részéről kiküldötte: Ziegler Jakab közs. bíró, Wiegert János és Gassmann János képviselőtestületi tagokat.

Hitközségi választás. A bács-almási izr. hitközség kebelében f. hó 1-én történt meg a 3 évre szóló tisztújítás, mely alkalommal immár hatodoszor elnöké közfelkiáltással Rosenberg Adolf lett megválasztva. Az előjáróság következőleg alakult: alelnök dr. Wiener Samu, templomgondnok Frankfurter N., pénztáros Glück Mór, képviselők: dr. Schosberger Jakab, Reim Lipót, Güns Mór, Dávid Miksa és Hirschfeld Jakab.

Gyászhir. Dimitrievits Milos kir. tanácsos a Srbska Matica elnöke 72 éves korában meghalt Ujvidéken. Dimitrievits O-Kanizsán született, elvezette a jogot és 1846-ban ügyvéd lett. 1849-től 1865-ig Bácsmegeyében szolgabíró volt, azután a kulpini kerület országyűlési képviselőjévé választották. 1869-ben Ujvidék városának főbírója lett és még ugyanabban az évben Bácsmegeye kir. tanfelügyelőjének nevezték ki. 1872 óta több cikluson át volt tagja az országyűlésnek. 1880-ban elnöke lett a pesti görög-keleti szerb egyházközönségnek és a Tököljánum felügyelő bizottságának. A közoktatásügyi téren szerzett érdemeiért nevezte ki a király tanácsosának.

A postai kézbesítés gyorsítása. A budapesti postaigazgatóság a következő hirdetményt bocsátotta ki: Budapest székes főváros területére szóló levelezések gyors kézbesítését felette hátráltatja azon körülmény, hogy a levelezések címzése hiányos. A címírásban ugyanis legfeljebb az utca és házszám van kitüntetve, holott a levelezések gyors szétosztása és kézbesítése érdekében igen kívánatos, hogy a címírásban a közigazgatási kerület (I—X-ig), az emelet és ajtószám is ki legyen tüntetve. A levelező közönség érdekében elrendeltem ugyan, hogy a Budapestre érkező mozgópósta a székes főváros területére szóló levelezéseket közigazgatási kerületenkint dolgozzák fel, hogy ilyképp azoknak a főpostahivatalnál levélhordói kerületenkint való feldolgozása gyorsítsák, ezen intézkedésem azonban a gyakorlatban ép a fentebb jelzett hiányos címzés következtében nem jár a kellő eredményvel. A levelező közönséget tehát saját érdekében is felkérem, miszerint a Budapestre intézendő s itt kézbesítendő levelezéseinek címírátában az utca és házszám kivül még a közigazgatási kerület, valamint az emelet és ajtószámot is kiírni sziveskedjék.

Eljegyzés. Lipkovitz Lipót goszpodincei lakos eljegyezte Bresslauer Janka kisasszonyt, Bresslauer Vilmos csurogi lakos leányát.

Felülfizetések. A Bács-Almásan mult hó 29-én tartott táncvígalmot alkalmával felülfizettek: dr. Schosberger Jakab, Graung Lipót 1—1 frt, Rosenberg Adolf 90 kr, özv. Frankl Ignác (Baja) 70 kr, Beck Lajos, Beck József, Hauer Lipót, Rosenthal Béla, Rein Armin, dr. Herrmann Adolf, Winkler Armin, Hirschfeld Jakab, Basch Adolf 60—60 kr, Klein Lipót 40 kr, Frankfurter Náthán, Bröder Márk, Dávid Miksa, Bruck Ignác, özv. Frankfurter Hermanné 20—20 kr, Klein Salamon, Rein Lipót, Glück Mór, Goldfahn Alfréd, ifj. Friedl Antal, Frankfurter Sándor, Zorn Józsu, Klein József 10—10 kr.

Hódságh felé? A baja—zombor—ujvidéki vasut kávé-darálója bánatosán, lassan döcög Hódságh felé; a vonat egyszerre a nyílt pályán megáll; az utasok türelmetlenkednek s egy kiszól közölök: Hallja, miért áll meg a vonat? — Mindjárt megyünk kérem tovább — adta meg a felvilágosítást a vonatvezető — csak egy kis baj van. Valamely furfangos hódsághi kölyök az utolsó kocsiat odakötötte a telegráfkárhoz.

Művészet és irodalom.

Nanssen az északi sarkon. Ki hitte volna, hogy ez a század sok természettudományi csodája mellett még egy földrajzi felfedezéssel is végződjék? Nanssen megtalálta az északi sarkot s most felé fordul úgy a tudós, mint a laikus világ figyelmé. Az Ország-Világ legjobb képes heti lapunk e heti (9-ik) számában hosszabb avatott cikkben ismerteti Nanssen nagy horderejű felfedezését s három szép, eredeti képet is közöl Nanssen utjáról. Képei közül még feltűnést keltő Ferdinánd fejedelem és Boris herceg arcképe, a Telefon Hirmondó kiállítási pavillonja, a bécsi toilette kiállítás képe, Mihailovich Ödön arcképe, a párisi kiállítás villamos reflektora stb. Szövegét írta Beksic Gusztáv (egy gyönyörű verset) Adorján Sándor, dr. Falk Zsigmond, Szöllösi Zsigmond, báró Malcoms Béla, Francé Rasut tanár, ifj. Téglás Gábor, Toldy László, Szigeti József stb. Az Ország-Világ előfizetése negyedévre 2 frt; mutatvány-számot ingyen küld a kiadóhivatal (Hold-u. 7. szám Budapest.)

Az Ezeréves Magyarország és a millenniumi kiállítás című Laurenci Gyula kiadásában megjelenő díszmű 5-ik, kiválóan szép füzetét vettük. Magyarország természeti szépségeit még hazánkban is oly kevesen ismerik, hogy ózinte örömmel kell, hogy fogadjuk azokat az irodalmi műveket, a melyek különös színt fektetnek arra, hogy ezeket a gyönyörű vidékeket bemutassák. Az idegen, ki Magyarországot határait annak bármily pontján átlépi, bámulva áll meg, hogy elmerüljön a táj pompájának szemlélésében s bizonyára elgondolja, mily gazdag lehet ez az ország természeti kincsében, ha már a bejárat ilyen főséges. A mindenható természet örökkévaló szépségeiben Magyarország leírhatatlanul gazdag s midőn e füzet gyönyörű reprodukcióit nézzük, eszünkbe kell, hogy jusson koszosz körültekintő szava: „Hazádnak reudületlenül...“ Lapunk tere nem engedi meg, hogy minden egyes képről hosszabb ismertetőt közöljünk s így csupán azoknak röviden való megemlézésére szorítkozunk. A csorsztyini sziklás Galícia határán csodaszépséggel lebilincselő látványt nyújt. A tordai hasadék három részben bemutatott reprodukciója a természet alkotásának remekét képezi. Törösvár, a Bárcság legszebb vidéke. Bárta fűrdő a hazai gyógyfürdők leghíresebbje örökség fenyeveseivel s a csodával határos forrásaival a szenvedő emberiség reményességét képezi. Ungvár látóképének szemlélésénél a honfoglalásnak történetileg érdekes része jut eszünkbe, amennyiben vára már a magyarok bejövételénél erősség volt, a melyet Árpád ellenállhatatlan seregei, a diadalmosan bevonuló magyarok vettek be. — A szőlő kaszkádok a remek vízesésekkel a Karszt bámulatos szépségeit tünteti fel. Torockó városa, az előtérben az ottani népviseletben bemutatott lakodalmas menettel, érdekes látvány. A fő- és székváros képei közül: a Duna-korzó palotásoraival, a Császár- és Lukács-fürdők, a magy. kir. államvasutak arkádpalotája, a műcsarnok, újabban Plasticon és a zeneakadémia palotája főséges pompája a főváros építészeti remekeinek. Az ezredéves kiállítás három képe: A kereskedelem-, pénz- és hitelügyi csarnok, a kiállítási falu temploma és háza és az erdészeti csarnok méltó folytatása az előző füzetekben bemutatott kiállítás építkezéseinek. Ezek vannak hivatva az érdeklődést a kiállítás iránt már most felkeltetni, mintegy vonzerőt gyakorolva minden nemzet népeire. Csak jöjjen el hozzánk a francia, angol, olasz, német és valamennyi, a ki saját nemzetének nagyságára büszke és bámulja meg ezredéves fennállásunk megünneplésére létesült kiállításunk csodáit, hatalmas nemzetünk nagy életrealóságát, az emberi fejlődésnek ezen imponáns megnyilatkozását. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben; megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Teréz-kört 38, felemelt (Kunossy Vilmos és fia műintézetében). „Az Ezeréves Magyarország és a millenniumi kiállítás“ egyes füzeteinek ára 40 kr, tehát az egész, 12 füzetből álló díszmű csak 4 frt 80 krba kerül.

CSARNOK.

Márciusi gondolatok.

A télnek vége. Most már meleg tavaszi nap süt a déli órákban; attól rohamosan olvad a hó; a síkságon már nincs is, csak a hegyek közt.

Órül az embernek a szíve, ennek a ragyogó verőfénynek a csiklandozását élvezvén. A tél elég állandó volt arra, hogy ne kelljen tartanunk a visszatérésétől; fehér karácsony után nyugodtan remélhetünk zöld színeket pedző husvétot.

Március az első kedves hónapja az évek. Akkor kezdenek a levegőben kóvályogni azok a megmagyarázhatatlan illatok, amelyek a föld lassu melegedésekor támadnak a rög közül felszálló párákból.

Nekünk egyébként is emlékezetes hónap. És az is marad, ameddig magyar lakja ezt a mi magyar hazánkat.

Március tizenötödikét nem lehet minékünk elfelednünk. Ami dicsőséget, ami magasatos emléket őrzünk a szabadságharc véres napjaiból, mind ennek a nagy napnak vala a járuléka, következménye.

S van még egy másik márciusi napunk. A nagy nemzeti gyász napja. Amikor Kossuth Lajos meghalt. Március tizenötödikét nem lehet, március huszadikát nem szabad elfelednie a magyar embernek.

A Nimródok szoba-fogságának is ebben a hónapban van vége. Mindenkép a szabadság hónapja ez.

Bent gunnyasztanak a Nimródok a holt szezon legbóltabb hónapjának, februárnak az eleje óta a melegen s nagyokat szippantva öblös pipájukból, nézetgetik az ablakon át, hogy hogyan szakad le egy-egy kis hólavina a házak tetéről, hogyan ül meg a fekete varju a falusi gómes kutak ágasan; hogy csetlik-botlik a vén robotos betes a vályu körül, amikor nyiszorogtatja a kutgémét, vizet huzván a szomjas jószágának.

Nincs más örömük, más szórakozásuk, mint a kártya; zöld mező helyett zöld asztal; friss forrás viz helyett csipősecske tavalyi vinkó... No, a hogy Nimródokat ösmérjük, ezért aprehendálnak bizonyára legkevesébe.

Akárhogy van is, annyi bizonyos, hogy nem sokáig tarthat már a vadászok rabsága. Talán már napok múlva megszólal a szikes tóságok körül a első szélkiáltó. Ugyanott ezrével száll meg estennet a vadlud. Vége a télnek.

Akik legjobban szomorkodnak, azok alkalmasint a városi babák, a táncterem téli virágai, akik ezen túl már csak édes, szép álmaikba folytathatják a farsangolást.

Levelet írt a minap nekünk egy ilyen elkeseredett babácska.

„Édes szerkesztő bácsi, írja meg valami formában, hogy a fiatal embernek kell-e kérni az engedélyt a látogatásra, vagy úgy helyesebb, hogy a mamák bátorítsák a félénk fiatal embert, hogy csak tegye tiszteletét, mert 'iszen szívesen 'lesz látva'. (Sic!) Ez volt rövidesen a levél tartalma.

Könnnyű kitalálnunk, hogy a szegény baba nem aprehendált volna meg, ha a többi fiatal ember közül akár egyetlenegy se kerül be a család szentélyébe. Ah, de az az agy, az a félénk... azt meg kellett volna hívni mamuskának.

Az ugynevezett „századévi leányok“ (az se tudja, mit ért alatta, aki kitalálta) bizonyosan keveset gondolnának hasonló esetben. Meghívják a fiatal embert a maguk rovására. (Felelősségről még aligba beszélhetnek.)

Boldog mamák, akiknek ilyen szubordinált a leánykájok! De még boldogabbak azok a félénk fiatal emberek, akik miatt leveleket írnak a szerkesztőségeknek a kétség közt vergődő farsangi babák!

Valahogy adósok ne maradjunk a felelettel, megírjuk hát, hogy igenis: „úgy helyesebb, ha a mamák maguk bátorítják a félénk fiatal embert, hogy csak tegye tiszteletét“.

Mert 'iszen „szívesen lesz látva!“ ami a fődolog. Ezt már a babák biztosítják.

Közgazdaság.

István gazda tanácsai.

A szántóföldön, mihelyt a föld felszikkadt, hozzá lehet fogni a tavaszi gabonafélék: tavaszi buza, rozs, zab, árpa vetéséhez. — Kötöttebb földeken az őszi vetéseket jó lesz megfogasolni; a lazább, homokos földeken pedig hengerrel kell a vetést megjárítani. — A tulbuja őszi vetést, hogy meg ne düljön, midőn száriba indul, meg kell hengerezni.

A réteken a hiányos, foltos helyeket fűmaggal kell bepergetni. Nagyon hasznos, ha a rétet és lucernát megfogasoljuk.

Az állatokra nagy gondot kell fordítani. Az igás jószágot jól kell tartani, a szántást meggyőző. — A gulyabeli marha március vége felé már kijár a legelőre.

A konyhakertben a földet fel kell ásni, porhanyóra meggerelyelni és ha az idő melegebbre fordul, lehet vetni a babot, borsót, salátát, zöldséget, hónapos retket, korai burgonyát és vöröshagymát. — A magtermelésre szánt vörös cékla, murek, petrezselen, zeller, káposzta és kelkáposzta-gyökerek szintén kiültethetők. — Azonképen most lesz ideje a spárgamag elvetésének és spárgagyökér kiültetésének. — A melegágyba való növények: tök, ugorca, paradicsom, paprika, káposzta, kalaráb magvait el kell vetni. A melegágyak még most éjjelre mindenesetre betakarandók; nappal, ha szép napos idő van, le kell szedni a melegágyak takaróját.

A gyömolóshozás sűrűs munkája a hernyófészkek leszedése mert ha beköszönt a meleg idő, a peték kikelnek s ellepik a kertet a hernyók. Mostani teendő a fák tisztogatása, nyese, csemeték átültetése, cseresznye, meggy, szilva, barack ojtása, pöszmék, ribizke és a gyöksarjak után szaporítandó fák sarjainak ültetése.

A szőlőben, ha a rigolozást, trágyázást még nem végeztük el, ebben a hónapban be kell fejezni. Ha a föld annyira szikkadt, hogy kapával lehet benne dol-

gozni, el lehet kezdeni a nyitást. A nyitásnál ügyeljünk, hogy a szemeket meg ne sértsük. — A metszéssel ne siessünk, mert ha a szőlőt késői fagy éri, a szemek elfagynak. — A sima és gyökeres veszők ültetését meg lehet kezdeni. — Az amerikai szőlők kézben való ojtásának most van az ideje.

A méhesben valamelyik szép napon meg kell vizsgálni a kaptárakat. Ha a verhas nyomára akadunk, engedjük a családót kirepülni, hogy megtisztuljon. Ha valamelyik kaptárban kifogyott a méz, eleséget adjunk be. A kaptár baljára bullott holt méheket ki kell söpörgetni.

A magtárban a tengeri-morzsolás, a gabonaforgatás, rostálás, konkolyzás a munka.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

kör- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

9080. szám.

alisp. 1896.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közzirjuk, hogy az alább megnevezett munka biztosítása céljából **féltől 9 óráig** március hó 16-ik napján (hétfő) reggeli 9 óráig, a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni szándékozók csak meghívottnak.

A biztosítandó munka a következő és pedig: a vilovai úttörés (zárgát) helyreállítása 16132-3 m³ földmozgósítással. Munkálat bevezetésének ideje féltől 9 óráig július hó 1-5-ig napja. Letendő bantapénz 337 forint.

Ezen felsorolt munkára vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlatok egyetemes és összes vállalatok árak s pedig az utóbbiak egy számmal, mint betűkkel is kitűntetve, és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő értéket szerint számított, elfogadható értékpapirokban okvetlenül esatolando és féltől 9 óráig március hó 14-ik napjának délutáni 5 órájáig a vármegye alispánjára címezve nyújtandók be.

Az ajánlatok egy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek világosan feljegyzendők, megjelölve, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előírt kelleket bármely tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatokra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánnak pályázni, kötelesek az illető vállalatok neve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni. A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvevni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatok vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos irányműveket okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbeli pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalatok összeg 10%-ának megfelelőleg kiegyesítendő tartozik. Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok Popovits Sebő th. főjegyző urnak hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1896. évi március hó 5-én.

Alispán helyett:

Vojnits István,

főjegyző.

2-1

2293. sz. — kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Mohol községbe turesedésbe jött évi 500 frt. havi előleges részletben felvehető fizetéssel javadalmazott községi könyvelői állásra pályázatot nyitok.

Felhívottnak pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt, képzettségüket és eddigi alkalmzatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi március 25-ig** nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy netáni előléptetéssel a 400 frt évi fizetés és 30 frt uti átalánynyi javadalmazott községi irnoki állás is betölthető alá kerülend, — mely körülményből kifolyólag a netán ezen állásra pályázók is benyújthatják kérvényüket.

Zenta, 1896. évi február hó 26. án.

Dr. Mikosevics Stanul,

h. főszolgabíró.

3-1

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Közszégi nyomtatványokból nagy rakfár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA“ kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Irnok kerestetik.

Bács-Novoszellő község jegyzői irodájában egy jó magaviseletű, szorgalmas és legalább 4 gymnasiumot vagy hasonrangu középiskolát végzett fiatal ember alkalmazást nyerhet.

Javadalma: szabadlakás, fűtés, világítás, tisztogatás, mosás és teljes ellátás, illetve élelmezésen kívül havi 15 frt készpénzfizetés.

Egy havi próba után községi irnokká lesz megválasztva, s anyakönyvvezetői helyettesé előterjesztve, mely tiszttel évi 20 frt tiszteletdíj van egybekötve. Akik jegyzői irodájában már működtek és a német nyelvet szóban és írásban bírják, előnyben részesülnek. A szíves megkeresések **Fejes Ágost közs. jegyző, Bács-Novoszellő** címzendők.

410. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

A 2/1891. sz. községi szabályrendelettel a törvényhozás, illetve törvényhatóság intézkedéséig szervezett községi rendőrség létszámában megítéresedett gyalogrendőri állásra, melyre évi 200 frt készpénz fizetés van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázó által igazolandó, hogy:
a) magyar honpolgár, b) védőkötelezettségének megfelelt, 24-ik életévét betöltötte, az 50-iket pedig el nem érte, c) feddhetlen erkölcsű, teljesen rovatlan előéletű, d) teljesen egészséges, e) írni, olvasni tud és a községben divó nyelvet bírja.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik:
1. Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek és kiszolgált állami csendőröknek.
2. A hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek.

3. Kifogás nélküli rendőrségi szolgálatban (nem felelős őri minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.
4. Végül előnynek tekintetik minden körülmények között a szolgálati magyar nyelvnek szó- és írásban való bírása, valamint a nőtlenység.

Fenti előnyök és körülmények köziratokkal igazolandók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítvánnyal olyképp igazolandó, hogy a szellemi és fizikai állapot és a főbb érzékeknek, hallás és látás bírása teljesen kitűnjék.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva, alulírt elüljáróhoz **1896. évi március hó 15-ik napjáig** bezárólag benyújtandók.

A ruházatot a rendőr sajátjából tartozik fedezni, a felszerelést a község adja.
Kupuszina, 1896. évi február hó 28-án.

Török Endre, **Mikó János,**
jegyző. 2-2 bíró.

Hirdetmény.

Alulírott községi elüljáróság által ezennel közzététetik, hogy a községi képviselőtestületnek 2/község. 1896. számú határozata alapján **folyo évi március hó 15-én délelőtt 11 órakor** Szántova község-házánál nyilvános árverésen a következő két darab bika fog eladatni:

1. Egy darab 10 éves fehér, báró Rédl rasztinai uradalomból származó kimustrált bika.
2. Egy darab 6 éves, a pécsi püspöki uradalomból származó és a folyó évből tenyészigazolvánnyal ellátott bika mint fölös számú.

Az árverési feltételek alulírott jegyzőnél megtekinthetők.
Szántován, 1896. évi február hó 25-én.

Odry Andor, **Mándity Barisa,**
jegyző. 2-2 bíró.

548. sz. 1896.

Faeladási hirdetmény.

Az alulírt m. kir. erdőhivatal részéről ezennel közzététetik, hogy a palánkai erdőgondnoksághoz tartozó lent megnevezett kemény erdőrészek és pedig: a tovarisovai Bajszi-Gaj 33-ik tag 22¹/₂ hold, ugyanott a 34-ik tag 144¹/₂ hold, a bukini Marica 36-ik tag 79¹/₂ hold, ugyanott 37-ik tag 147¹/₂ hold és a 38-ik tag 64¹/₂ hold kemény erdő fájának tuskóirtás kötelezettsége és a területen a legelőnek ingyenes használata mellett felsőbb jóváhagyás fentartásával **folyo évi március hó 11-én délelőtt 9 órakor** a palánkai m. kir. erdőgondnokság irodájában nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint az egyes erdőrészek részletes becslési, illetőleg kikiáltási ára az alulírt erdőhivatalnál és a palánkai erdőgondnokságnál a szokásos hivatalos órákban megtudhatók.
Apatinban, 1896. évi február hóban.

M. kir. erdőhivatal.

167. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Gyulafalva községben lemondás folytán megítéresedett egy gyalogrendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik és felhívják a pályázni óhajtok, hogy kérvényeiket **folyo évi március hó 13-ig** alulírott elüljáróságnál annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezettek figyelembe vételét nem fognak.

A rendőr 240 frt évi fizetésben részesül, mely összeg havi utólagos részletekben fog kiutalványoztatni, megjegyeztetvén, hogy ruházatról a rendőr maga tartozik gondoskodni.
Gyulafalván, 1896. évi március hó 1-én.

Székely Sándor, **Tóbiás Sándor,**
jegyző. 2-1 bíró.

Pályázat.

A mélykúti róm. kath. elemi népiskolánál lemondás folytán megítéresedett tanítói állásra pályázat hirdettetik. Évi fizetés: 400 frt készpénz. Kötelezése a megválasztottnak az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni s az ismétli iskolát is külön díj nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó. A szabályszerűen felszerelt kérvények **folyo évi március hó 14-éig** a mélykúti róm. kath. iskolaszékre címezve főtisztelendő Tormágy Gábor ker. esperes urhoz Katymárra küldendők.

KURKA KÁROLY,

iskolaszéki elnök.

2-2

1729. szám.

kig. 1896.

Pályázat.

Wekerlefalva ujonan alakított községében egy szülésznoi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtok, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **március hó 15-ig** annál is inkább nyújtsák be, mivel később beérkezők figyelembe vételét nem fognak.

A szülésznoi állás javadalmazása 25 frt fizetés, szüléti eseteknél 1 frt díj jár.

Palánkán, 1896. évi február hó 24-én.

Kleiner Lajos,

szolgabíró.

3-1

114. szám.

kig. 1896.

Pályázati felhívás.

Lality községben 500 frt fizetéssel javadalmazott segédjegyzői, esetleg 400 frt fizetéssel javadalmazott irnoki állásra is pályázat nyitattik.

Folyamodók kellő képzettségüket igazoló okmányokkal is felszerelt kérvényeiket hozzám **március hó 18-ig** nyújtsák be. A megválasztandó irnok a végrehajtói teendőket is végezni kötelek.

Hódsághon, 1896. évi február hó 25-én.

Vissy József,

főszolgabíró.

3-1

35851. szám.

alisp. 1896.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közzététetik, hogy az alább megnevezett munkának biztosítása céljából **folyo évi március hó 16-ik napján (hétfőn) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívottak.

A biztosítandó munka a következő és pedig:
A zombor-ó-becei törvényhatósági utóból kiágazólag Ó-Szivac alatt az ó-szivaci ferenc-esatornai rakpartig vezető 150 folyóméter utszaknak kiépítése.

Az utpálya előállítás alapburkolat és fedkavicsalással és homokágyzatba fektetett terméskő borítással.

A költségvetés szerinti összeg 1413 frt 14 kr.

A letendő bantépénz 70 frt.

Az elkészítési határidő 1896. évi június hó 15-ike.

Ezen felsorolt munkára vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlatok egységi és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak úgy számokkal, mint betűkkel is kiírandók és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén megvásárolt névértékű terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül esatolandó és folyo évi március hó 14-ik napjának delutáni 5 órájáig a vármegye alispánjára címezve nyújtanndók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a köfből megfelelő és peeséttel ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni, és amennyiben ezt elmulasztják, úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok úgy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek világosan feljegyzendők, megjegyeztetvén, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előirt kellekeket bármely tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívának pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvenni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 100%-nak megfelelőleg kiegészíteni tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok a m. kir. államépítészeti hivatalnak hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1896. évi február hó 24-én.

KARÁCSON,

alispán.

2-1

148. szám.

eln. 1896.

Az apatini kir. járásbírósgtól.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszteriumnak 54903/III. B. 1895. számú magas rendelete folytán alulírott részéről ezennel közzététetik, miszerint a vezetése alatt álló apatini kir. járásbírósg elhelyezésére szolgáló kincstári épület tetőzetének és a járásbírósgai helyiségeknek a m. kir. államépítészeti hivatal által készített és a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur által helyesbített költségvetésben kitüntetett 5058 forint 59 kr keretén belül leendő helyreállításának biztosítására nézve a kir. járásbírósg hivatalos helyiségében (2. sz. terem) **folyo évi március hó 28-ik napjának délelőtti 9 órájkor** írásbeli zárt ajánlattal egybekötött árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók ezennel meghívottak.

A tervrajz, költségvetés és az árlejtési feltételek a kir. járásbírósgnál a hivatalos órák alatt mindenkor betekintheők.

Apatin, 1896. évi február hó 26-án, a kir. járásbírósgnál.

Declava Béla,

kir. járásbíró.

3-1

2294. sz. 1896.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Mohol községben tresedésbe jött községi kertészi állásra pályázatot nyitok; felhívom a pályázni szándékozókot, hogy képzettségüket, eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi március hó 25-ig** nyújtsák be.

Javadalmazás áll: 300 frt évi fizetés és a községi kertek megmunkáltatásáért 200 frt, havi utólagos részletekben.

Zenta, 1896. évi február hó 26-án.

Dr. Mikosevics Kanut,

h. főszolgabíró.

3-1

1573. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye b-kulai járásba kebelezt Kucura, Kis Kér és Torzsa községekből álló és Kucura székhellyel rendszeresített XV. körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokot, hogy az 1893. I. és 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelendő kérvényüket, a nyelvismeretüket és eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítvánnyal kiegészítve, hozzám **1896. évi ápril hó 25-éig** annál is inkább nyújtsák be, mivel az ezen tul érkezöket figyelembe nem fogom venni.

Ezen körállatorvosi állás következő javadalmazással van egybe kapcsolva: évi 600 frt készpénz fizetés, a körhöz tartozó községek területén ingyen fuvar.

A gyógykezelési díjak egyezségileg fognak megállapítani.

B.-Kulán, 1896. március hó 1-én.

Dr. Széchényi Tamás,

főszolgabíró.

3-1

Pályázat.

Dautován (Bács m.) lemondás folytán a IV., V. és VI. róm. kath. magyar ajku, vegyes osztályu tanítói állás megítéresedvén, arra **f. évi március 25-ig** pályázat hirdettetik. Javadalmazása: 1. Mindennapi tanításért 375 frt, 2. az ismétli iskola tanításért 25 frt, mely összegek előleges havi részletekben, a község pénztárából fizettetnek; 3. különálló szabad lakás, mely áll: két szoba, konyha, észtokkamra és egy istállóból; 4. 430 □ öles, a házhoz osztott kert. Pályázhatnak férfi tanítók. A megválasztott állását azonnal tartozik elfoglalni. A pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényüket a dautovai róm. kath. iskolaszékre címezve, főtiszt. Maison Mihály ker. esperes urhoz Rigyicára (Bácsm.) küldjék. Kelt Dautován, 1896. febr. 29-én.

Piukovics Imre,

Dobozy János,

iskolaszéki világi elnök.

plébános, iskolaszéki egyh. elnök.

815. szám.

kig. 1896.

Hirdetmény.

Bács-Kula község elüljárósága közhírré teszi, miszerint Bács-Kula község tulajdonát képező, a bacs-kulai országos vásár helypénzszedési joga **folyo 1896. évi március hó 26-án** a község-házánál fog nyilvános árverés útján **három egymásután következő évre** haszonbérbe adatni.

Kikiáltási ár 2000 frt, minek 10%-át vagyis 200 frtot kötelek árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt bantépénzzül letenni.

Az árverési feltételek a községjegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Bács-Kulán, 1896. évi február hó 28-án.

Dosztig József,

Blantz Mátyás,

jegyző.

3-1 bíró.

559. szám.

1896.

Pályázati hirdetmény.

B.-Martonos községben megítéresedett egy lovas- és egy gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik.

Javadalmazás: évi 240 frt havi utólagos részletekben, 60 frt ruhaátalány, a lovas rendőrnek 120 frt lótaratási átalány.

Felhívotnak, kik ez állást elnyerni óhajtok, hogy honpolgárságukat, életkorukat, erkölcsi magaviseletüket, nyelvismeretüket s hogy védőkötelezettségüknek eleget tettek, igazoló pályázati kérvényüket legkésőbb **folyo évi március hó 15-ig** a községi elüljáróságnál nyújtsák be.

B.-Martonos, 1896. évi március hó 2-án.

Hoós Béla,

Vágó János,

jegyző.

3-1 bíró.

1729. szám.

kig. 1896.

Pályázat.

Wekerlefalva ujonan alakított községében egy irnoki állásra pályázatot nyitok. Felhívom a pályázni óhajtokot, miszerint a kellőleg felszerelt, a magyar és német nyelv ismeretét igazoló kérvényeiket **március hó 15-ig** ezen szolgabírósgnál nyújtsák be.

A községi irnok javadalmazása:
a) Készpénz fizetés 250 frt.
b) Egy szobás szabad lakás és fűtés.

A megválasztandó irnok kötelek egyuttal a végrehajtási teendőket is teljesíteni.

Palánkán, 1896. évi február hó 24-én.

Kleiner Lajos,

szolgabíró.

3-1

